

UDHËZUES PËR MBROJTJEN E TË PUNËSUARËVE NGA RISQET LIDHUR ME ZHURMËN

Nuk është e mundur të përfshihen të gjitha situatat të cilat krijohen ose mund të krijohen nga ekspozimi ndaj zhurmës. Megjithatë, parimet e paraqitura mund të zbatohen në operacione të ndryshme pune nga punonjësit që përdorin këto pajisje.

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve - Ministarstvo Finansija,
Rada i Trasfera - Ministry of Finance, Labour and Transfers

PËRMBAJTJA

HYRJE.....	3
FUSHËVEPRIMI DHE QËLLIMI	4
ZVOGËLIMI OSE ELIMINIMI I RREZIQEVE LIDHUR ME ZHURMËN NË VENDIN E PUNËS	4
LEGJISLACIONI LIDHUR ME ZHURMËN NË VENDIN E PUNËS.....	6
PLANIFIKIMI DHE VLERËSIMI I RISKUT QË LIDHET ME ZHURMËN NË VENDIN E PUNËS	8
TRAJNIMI DHE NDËRGJEGJËSIMI	10
MBROJTJA INDIVIDUALE DHE MBIKËQYRJA SHËNDETËSORE LIDHUR ME ZHURMËN NË VENDIN E PUNËS	11
AUDITIMET	15
VËREJTJE PËRFUNDIMTARE	15
SHTOJCA 1: SHEMBUJ TË FAKTORËVE TË RREZIKUT PËR PUNËN ME ZHURMË	15

HYRJJE

Zhurma, si një faktor i rëndësishëm i riskut, mund të ketë pasoja të shumta për shëndetin dhe mirëqenien e punonjësve, veçanërisht në sektorët që kërkojnë punë fizike intensive, përdorim të makinerive dhe pajisje të zhurmshme. Ekspozimi i vazhdueshëm ndaj niveleve të larta zhurme mund të shkaktojë dëmtime të dëgjimit, humbje të shpejtë të ndjeshmërisë akustike dhe çrregullime të tjera shëndetësore si lodhje, stres dhe rritje të rrezikut të aksidenteve.

Për të parandaluar këto pasoja dhe për të siguruar një ambient të sigurt dhe të shëndetshëm pune, është përcaktuar një kornizë e qartë dhe e detyrueshme për menaxhimin e rrezikut nga zhurma në vendet e punës. Ajo përfshin masa dhe kërkesa të detyrueshme për punëdhënësit, si vlerësimin e niveleve të zhurmës, kufizimin e ekspozimit, përdorimin e pajisjeve mbrojtëse të dëgjimit dhe sigurimin e kushteve optimale për punonjësit në lidhje me zhurmën.

Ky udhëzues synon të ofrojë një strukturë dhe udhëzime të qarta për identifikimin, matjen dhe kontrollin e burimeve të zhurmës në vendin e punës. Udhëzuesi do të përmbajë procedura dhe masa mbrojtëse që ndihmojnë në zvogëlimin e ekspozimit të punëtorëve ndaj zhurmës, duke përfshirë metoda inxhinierike, masa administrative dhe përdorimin e pajisjeve mbrojtëse individuale. Gjithashtu do ti ndihmojë punëdhënësit dhe të punësuarit të kuptojnë dhe zbatojnë masa efektive për kontrollin e zhurmës, duke minimizuar rreziqet dhe duke përmirësuar cilësinë e mjedisit të punës.

Ku qëndron problemi? Problemet që lidhen me zhurmën në vendin e punës:

Dëmtimi i Dëgjimit - Ky dëmtim mund të ndodhë ngadalë gjatë viteve, pa simptoma të menjëhershme, por në fund mund të çojë në humbje të theksuar të dëgjimit, e cila mund të jetë e pariparueshme dhe e pakthyeshme.

Rritja e Rrezikut të Aksidenteve - Zhurma e madhe në vendin e punës mund të ndihmojë në rritjen e rrezikut të aksidenteve, pasi zvogëlon aftësinë e punonjësve për të dëgjuar sinjalet e alarmit, komunikimet e rëndësishme dhe ndryshimet në ambientin e punës.

Stresi dhe Lodhja - Ekspozimi ndaj zhurmës nuk ka vetëm pasojat fizike, por gjithashtu ndikon negativisht në shëndetin mendor të punonjësve. Ato mund të krijojnë një ambient punues të tensionuar, ku punonjësit ndihen të stresuar dhe të lodhur, duke ndikuar në fokusin dhe performancën e tyre.

Çrregullime të tjera Shëndetësore

Ekspozimi i gjatë ndaj niveleve të zhurmës së lartë është gjithashtu i lidhur me një sërë çrregullimesh të tjera shëndetësore, përfshirë:

- **Probleme me gjumin** - pasi zhurma mund të ndërhyjë në ciklin e gjumit të punonjësve, duke shkaktuar pagjumësi dhe lodhje të përhershme.
- **Dëmtimi i sistemeve nervore** - që lidhen me ndikimin afatgjatë të zhurmës mbi funksionimin e trurit, si ndjenja e ankthit dhe çrregullimet e përqendrimit.

FUSHËVEPRIMI DHE QËLLIMI

Qëllimi është të krijohet një mjedis pune ku punonjësit të jenë të mbrojtur nga efektet e dëmshme të zhurmës dhe të mund të kontribuojnë në mënyrë të sigurt dhe të efektshme në përmbushjen e objektivave të ndërmarrjes.

Ky udhëzues ofron këshilla dhe orientime për detyrimet e punëdhënësit, i cili është i obliguar të analizojë kushtet e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës, duke vlerësuar rreziqet që lidhen me ekspozimin e vazhdueshëm ndaj niveleve të larta të zhurmës. Ky udhëzues mund të shërbejë si një standard referimi për praktikën më të mira dhe të pranueshme për menaxhimin e ekspozimit ndaj zhurmës në punë, nga pikëpamja e sigurisë dhe shëndetit, për të siguruar që elementet e nevojshme mbrojtëse të jenë të pranishme dhe funksionale në çdo vend pune.

Përmes këtij udhëzuesi, punëdhënësit dhe punonjësit do të kenë mundësinë të kuptojnë më mirë rreziqet që lidhen me zhurmën dhe masat e nevojshme për të garantuar një ambient pune të sigurt dhe të shëndetshëm, duke kontribuar në ruajtjen e shëndetit të punonjësve dhe përmirësimin e kushteve të punës.

ZVOGËLIMI OSE ELIMINIMI I RREZIQEVE LIDHUR ME ZHURMËN NË VENDIN E PUNËS

Zhurma është një nga rreziqet më të zakonshme dhe më të dëmshme në ambientet e punës dhe për këtë arsye, zvogëlimi ose eliminimi i rreziqeve të lidhura me të është një nga objektivat kryesore të menaxhimit të sigurisë dhe shëndetit në punë. Punëdhënësit duhet të marrin masa të përshtatshme për të reduktuar ekspozimin ndaj zhurmës dhe për të mbrojtur shëndetin e punonjësve, veçanërisht dëgjimin e tyre. Dëmtimet e dëgjimit të shkaktuara nga zhurma janë të pakthyeshme, prandaj është thelbësore që të merren masa të menjëhershme dhe afatgjata për zvogëlimin e rrezikut.

Zvogëlimi ose eliminimi i zhurmës mund të realizohet përmes një sërë masash dhe praktikash që kanë për qëllim uljen e ndikimit të zhurmës nga burimet e saj. Kur eliminimi i plotë i zhurmës nuk është i mundur, duhet të synohet zvogëlimi i saj në nivele minimale duke përdorur progresin teknologjik dhe masat e kontrollit të rrezikut në burim, së bashku me organizimin e duhur të punës dhe përdorimin e pajisjeve mbrojtëse. Masat mund të ndahen në disa kategori:

Mënyra të tjera të punës për ekspozim më të ulët ndaj zhurmës -Përdorimi i metodave të organizuara të punës që reduktojnë ekspozimin e punonjësve ndaj zhurmës, si p.sh., ndërrimi i turneve dhe optimizimi i orarit të punës.

Përzgjedhja e pajisjeve të punës me zhurmë minimale - Zgjedhja e pajisjeve dhe makinave që prodhojnë nivele sa më të ulëta zhurme, duke marrë parasysh natyrën e punës që duhet të kryhet.

Projektimi dhe struktura e vendeve të punës -Krijimi i kushteve të përshtatshme dhe të sigurta në vendin e punës për të zvogëluar ekspozimin ndaj zhurmës. Kjo përfshin dizajnimin e hapësirave dhe vendosjen e barrierave që mund të ndihmojnë në izolimin e burimeve të zhurmës.

Informimi dhe trajnimi i punonjësve -Ofrimi i informacionit dhe trajnimit të duhur për punonjësit mbi përdorimin e duhur të pajisjeve dhe teknikave të punës që mund të ndihmojnë në minimizimin e ekspozimit ndaj zhurmës.

Zvogëlimi i zhurmës përmes masave teknike

- **Zvogëlimi i zhurmës ajrore:** Përdorimi i ekranëve mbrojtës, barrierave akustike, ose mbulesave që absorbojnë zhurmën për të ulur nivelin e zhurmës ajrore që përhapet në mjedis.
- **Zvogëlimi i zhurmës strukturore:** Përdorimi i teknikave të izolimit ose amortizimit të strukturave që shkaktojnë dridhje dhe, për pasojë, zhurmë. Kjo mund të përfshijë përdorimin e materialeve të veçanta për ndalimin e vibracioneve dhe përhapjes së zhurmës.

Planifikimi dhe mirëmbajtja e pajisjeve të punës - Hartimi i planeve të përshtatshme të mirëmbajtjes për pajisjet e punës dhe ambientet e punës, për të siguruar që ato të operojnë në kushte optimale dhe të minimizojnë nivelin e zhurmës.

Kufizimi i kohëzgjatjes dhe intensitetit të ekspozimit ndaj zhurmës - Reduktimi i kohës që punonjësit kalojnë në ambiente me zhurmë të lartë, duke ndarë orët e punës dhe siguruar pushime të mjaftueshme.

Organizimi i kohës së punës dhe periudhat e çlodhjes - Përcaktimi i periudhave të mjaftueshme për pushim, për t'i dhënë mundësinë punonjësve të çlodhen dhe të zvogëlojnë ekspozimin ndaj zhurmës gjatë orarit të punës.

LEGJISLACIONI LIDHUR ME ZHURMËN NË VENDIN E PUNËS

Legjislacioni i mëposhtëm zbatohet dhe duhet të merret parasysh kur planifikoni çdo lloj aktiviteti të punës me zhurmë:

- Ligji Nr.04/L-161/2013 për sigurinë dhe shëndetin në punë; <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8689>;
- Rregullore (MPMS) Nr.02/2021 për vlerësimin e riskut në vendin e punës; <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=37746>;
- Rregullore (MPMS) Nr.02/2017 për mbrojtjen e të punësuarve nga risqet lidhur me zhurmën në vendin e punës; <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=13418>;
- Rregullores (MPMS) Nr.02/2016 për kërkesat minimale të sigurisë dhe shëndetit për përdorimin e pajisjeve personale mbrojtëse në vendin e punës. <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=13079>;

Vlerat kufitare të ekspozimit dhe vlerat e veprimit

Për punonjësit e rritur (mbi 18 vjeç):

Niveli i ekspozimit të përgjithshëm ditor ose javor (LEX,8h ose LEX,e): 87 dB - Ky është niveli maksimal i ekspozimit ndaj zhurmës që një punonjës mund të ketë gjatë një dite ose jave pune, pa shkaktuar dëmtim të dëgjimit.

Niveli i zhurmës impulsive (Lcpeak): 140 dB - Ky është niveli maksimal i zhurmës impulsive që një punonjës mund të përjetoj.

Për punonjësit e mitur (nën 18 vjeç):

Niveli ditor ose javor i ekspozimit ndaj zhurmës (LEX,8h ose LEX,e): 80 dB - Ky është niveli i ekspozimit për punonjësit e mitur, që duhet të jetë më i ulët se për të rriturit për të mbrojtur shëndetin e tyre.

Niveli i zhurmës impulsive (Lcpeak): 130 dB - Ky është kufiri i zhurmës impulsive që është i lejueshëm për punonjësit e mitur.

Për gratë shtatzëna:

Niveli ditor ose javor i ekspozimit ndaj zhurmës (LEX,8h ose LEX,e): 65 dB - Ky kufi është përcaktuar për të mbrojtur gratë shtatzëna dhe të ardhmen e fëmijës, duke siguruar që niveli i zhurmës të jetë më i ulët.

Niveli i zhurmës impulsive (Lcpeak): 130 dB - Ky është niveli maksimal i zhurmës impulsive që është i pranueshëm për gratë shtatzëna.

Për nivelet e ekspozimit që kërkojnë masa urgjente:

Niveli i ekspozimit ditor ose javor ndaj zhurmës (LEX,8h ose LEX,e): 85 Db - Kur niveli i zhurmës kalon këtë kufi, punëdhënësi duhet të ndërmarrë masa për të zvogëluar ekspozimin ndaj zhurmës.

Niveli i zhurmës impulsive (Lcpeak): 137 Db - Ky është niveli i zhurmës impulsive që kërkon masa për të reduktuar ekspozimin dhe për të mbrojtur shëndetin e punonjësve.

Vlerat e poshtme të veprimit të ekspozimit:

Niveli i ekspozimit ditor ose javor ndaj zhurmës (LEX,8h ose LEX,e): 80 Db - Ky është niveli më i ulët i ekspozimit që kërkon ndërhyrje për të siguruar mbrojtjen e punonjësve.

Niveli i zhurmës impulsive (Lcpeak): 135 Db - Ky është kufiri i zhurmës impulsive nën të cilin mund të konsiderohet se ekspozimi është brenda niveleve të sigurta.

PLANIFIKIMI DHE VLERËSIMI I RISKUT QË LIDHET ME ZHURMËN NË VENDIN E PUNËS

Planifikimi dhe vlerësimi i riskut lidhur me zhurmën në vendin e punës ka si qëllim identifikimin dhe parandalimin e efekteve negative të ekspozimit ndaj zhurmës për shëndetin e punonjësve. Ky proces është i domosdoshëm për të siguruar një mjedis të sigurt dhe të shëndetshëm pune, duke u fokusuar në mbrojtjen e dëgjimit dhe shmangien e dëmtimeve afatgjata që mund të shkaktohen nga ekspozimi i tepërt ndaj zhurmës.

Shpeshësia e Kryerjes së Vlerësimit të Riskut

Intervalet e Vlerësimit:

- Vlerësimi i riskut duhet të realizohet **të paktën një herë në dy vite**, kur vlerësimi i riskut tregon se vlerat kufitare të ekspozimit nuk janë arritur.
- Vlerësimi i riskut duhet të bëhet **të paktën një herë në vit**, kur vlerat kufitare të ekspozimit janë arritur ose tejkaluar.

Raste të Posaçme:

- Nëse ka **ndryshime të rëndësishme në procesin e punës** ose nëse **rezultatet e mbikëqyrjes shëndetësore** tregojnë se është e nevojshme, duhet të ndërmerren masa të menjëhershme për të kryer matje dhe vlerësime shtesë.

Elementët e Përfshirë në Vlerësimin e Riskut të Zhurmës

Vlerësimi i riskut duhet të përfshij:

1. **Nivelin, llojin dhe kohëzgjatjen e ekspozimit ndaj zhurmës impulsive.**
2. **Vlerat kufitare të ekspozimit dhe vlerat e veprimit**, të përcaktuara në përputhje me rregulloret në fuqi.
3. **Efektet e ekspozimit ndaj zhurmës** mbi shëndetin e të punësuarëve ose grupeve të caktuara të të punësuarëve, të cilët janë në rrezik nga ky ekspozim.
4. **Efektet në sigurinë dhe shëndetin e punonjësve**, që mund të rezultojnë nga ndërveprimi i zhurmës me substancat ototoksike të lidhura me punën, si dhe nga ndërveprimi i zhurmës me dridhjet.
5. **Efektet indirekte në sigurinë dhe shëndetin e punonjësve**, të shkaktuara nga ndërveprimi i zhurmës me sinjalet zanore paralajmëruese dhe tinguj të tjerë që duhet të jenë të dëgjueshëm për të reduktuar rrezikun në punë.
6. **Informacioni nga prodhuesi i pajisjeve të punës**, për të siguruar se pajisjet janë të dizajnuara për të minimizuar rrezikun e ekspozimit ndaj zhurmës.
7. **Prania e pajisjeve alternative**, të projektuara për të zvogëluar emetimin e zhurmës nga pajisjet dhe makineritë.
8. **Informacioni për çdo zgjatësi të ekspozimit ndaj zhurmës** në vendin e punës përtej orarit të zakonshëm të punës, përfshirë ekspozimin në periudha çlodhjeje të mbikëqyrura nga punëdhënësi.

9. **Çdo informacion të siguar nga mbikëqyrja shëndetësore**, përfshirë të dhëna të publikuara që mund të jenë të nevojshme për monitorimin dhe menaxhimin e riskut.
10. **Pajisjet personale mbrojtëse për dëgjimin**, të cilat duhet të kenë karakteristika të përshtatshme për zvogëlimin e ekspozimit ndaj zhurmës.

TRAJNIMI DHE NDËRGJEGJËSIMI

Trajnimi i të punësuarëve për ekspozimin ndaj zhurmës në vendin e punës është një komponent thelbësor i menaxhimit të riskut dhe sigurisë në punë. Ky proces ka për qëllim që të siguroj se të punësuarit të jenë të informuar, të përgatitur dhe të aftë për të menaxhuar rrezikun nga ekspozimi ndaj zhurmës, duke përdorur masat e duhura mbrojtëse dhe duke zbatuar praktikatat më të mira për reduktimin e ekspozimit.

Informimi dhe trajnimi i të punësuarëve të ekspozuar ndaj zhurmës përfshinë:

- Natyrën e rreziqeve nga ekspozimi ndaj zhurmës;
- Masat organizative dhe teknike të marra për të eliminuar ose reduktuar në minimum rreziqet nga zhurma;
- Vlerat kufitare të ekspozimit dhe vlerat e poshtme të veprimit të ekspozimit;
- Rezultatet e vlerësimit të riskut, së bashku me një interpretim të tyre dhe rreziqeve potenciale;
- Disponueshmërinë dhe përdorimin korrekt të pajisjeve mbrojtëse të dëgjimit;
- Rëndësinë dhe mënyrën e konstatimit dhe raportimit të shenjave të dëmtimit të dëgjimit;
- Rrethanat në të cilat të punësuarit kanë të drejtë për mbikëqyrje shëndetësore dhe qëllimin e kësaj mbikëqyrjeje;
- Praktika të sigurta të punës për të minimizuar ekspozimin ndaj zhurmës.

MBROJTJA INDIVIDUALE DHE MBIKËQYRJA SHËNDETËSORE LIDHUR ME ZHURMËN NË VENDIN E PUNËS

Mbrojtja individuale dhe mbikëqyrja shëndetësore për zhurmën në vendin e punës janë dy aspekte kyçe për të siguruar shëndetin e punonjësve që janë të ekspozuar ndaj niveleve të larta të zhurmës, duke parandaluar dëmtimet e përhershme të dëgjimit dhe rreziqet e tjera për shëndetin.

Mbrojtja Individuale për Zhurmën në Vendin e Punës

Mbrojtja individuale përfshin përdorimin e paisjeve mbrojtëse që janë të nevojshme për të mbrojtur punonjësit nga rreziqet që sjell ekspozimi ndaj zhurmës. Mjetet kryesore për mbrojtjen personale janë:

Paisjet mbrojtëse të dëgjimit

- **Mbrojtësit e veshëve** (kapsula mbrojtëse për veshët) dhe **mbrojtësit e brendshëm të veshëve** (përshtatës për brendësi të veshit) janë paisjet kryesore mbrojtëse për të reduktuar ekspozimin ndaj niveleve të larta të zhurmës.
- **Zgjedhja e pajisjeve:** Pajisjet mbrojtëse të dëgjimit duhet të jenë të përshtatshme për nivelin e zhurmës dhe kushte të tjera të punës, si lagështira, temperatura, ose ndotja. Në disa raste, mund të kërkohet përdorimi i mbrojtësve të dyfishtë (p.sh., mbrojtës për veshët dhe veshëmbajtës për brenda).
- **Përdorimi i duhur:** Të punësuarit duhet të jenë të trajnuar për përdorimin e duhur të këtyre pajisjeve, si dhe për t'i mbajtur të pastra dhe të funksionueshme.

Masat për përdorimin e paisjeve mbrojtëse

- **Trajnimi i të punësuarëve** është i domosdoshëm për t'i mësuar ata si të përdorin pajisjet mbrojtëse të dëgjimit dhe si të sigurohen që ato të jenë të instaluar dhe të vendosura saktë.
- **Monitorimi i përdorimit të pajisjeve:** Punëdhënësi duhet të siguroj që të punësuarit të përdorin pajisjet mbrojtëse kur janë të ekspozuar ndaj zhurmës mbi nivelet e lejuara dhe gjatë kohës që kalojnë në zonat me zhurmë të lartë.

Rëndësia e mbrojtjes individuale

- Përdorimi i pajisjeve mbrojtëse ndihmon në zvogëlimin e rrezikut për dëmtimet e dëgjimit dhe për rreziqet e tjera për shëndetin që lidhen me zhurmën, siç është stresi i zgjatur dhe lodhja e trupit.
- Niveli i mbrojtjes duhet të jetë i mjaftueshëm për të ulur ekspozimin ndaj zhurmës në nivele të sigurta që janë në përputhje me normat ligjore.

Mbikëqyrja Shëndetësore për Ekspozimin ndaj Zhurmës në Punë

Mbikëqyrja shëndetësore është një komponent i rëndësishëm i menaxhimit të sigurisë dhe shëndetit në punë, veçanërisht për të punësuarit që janë të ekspozuar ndaj niveleve të larta të zhurmës, siç është rasti me shumë industri, si prodhimi, ndërtimi, etj. Sipas rregulloreve dhe ligjit për sigurinë dhe shëndetin në punë, punëdhënësi ka përgjegjësi të siguroj mbikëqyrje shëndetësore të vazhdueshme për ata punonjës që janë të ekspozuar ndaj zhurmës mbi kufijtë e lejuar, me qëllim që të parandalohet dëmtimi i përhershëm i dëgjimit dhe shëndetit të përgjithshëm.

Testimi Fillestar Audiometrik

- **Në fillim të punës:** Kur një i punësuar është i angazhuar për herë të parë në një mjedis pune ku ekspozimi ndaj zhurmës është i mundshëm ose i pranishëm në nivele të larta, kryhet një **test fillestar audiometrik**.
- **Qëllimi:** Ky test ka për qëllim të vlerësoj nivelin e dëgjimit të punësuarit në momentin e hyrjes në punë, për të krijuar një pikë reference për shëndetin e tij auditiv, e cila mund të përdoret për krahasim me rezultatet e testeve të mëvonshme.

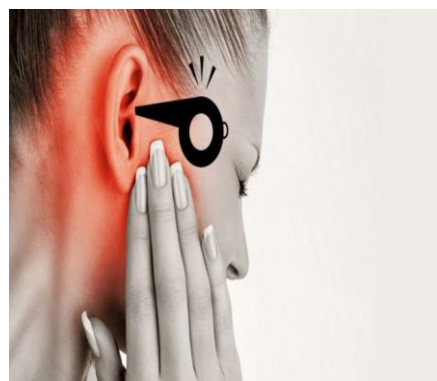

Testet Audiometrike të Mëtejshme

- **Testet e mëtejshme:** Pas testit fillestar, punëdhënësi është i detyruar të kryej **teste të mëtejshme audiometrike të paktën një herë në vit** për të vlerësuar nëse i punësuarit është duke zhvilluar ndonjë humbje të dëgjimit për shkak të ekspozimit ndaj zhurmës.
- **Frekuenca e testeve:** Pas periudhës së parë, mund të bëhen teste të mëtejshme çdo tre (3) vite, nëse nuk ka indikacione për probleme të dëgjimit. Nëse përkeqësohet dëgjimi, testet mund të bëhen më të shpeshta, sipas rekomandimeve të mjekut të punës.

Identifikimi i Përkeqësimit të Dëgjimit

- **Përkeqësimi serioz i dëgjimit:** Nëse testi audiometrik tregon një përkeqësim të dukshëm të dëgjimit, kjo mund të jetë një shenjë e dëmtimit nga zhurma. Në këtë rast, mjeku i punës duhet të ndërmarrë hapa për të **rishikuar testet dhe të vlerësojë më tej situatën**.
- **Testet më të shpeshta:** Nëse konstatohet një humbje serioze dëgjimi, janë të nevojshme teste më të shpeshta dhe një vlerësim i mundësisë për t'u larguar nga puna e zhurmshme, nëse dëmtimi është i përhershëm.

Konsultimi me Specialist

- **Dëmtimi i dëgjimit:** Nëse mbikëqyrja shëndetësore tregon një dëmtim serioz të dëgjimit, mjeku i punës mund të **konsultohet me një specialist të fushës** (si një otorinolaringolog) për të vlerësuar nëse dëmtimi është i lidhur me ekspozimin ndaj zhurmës në punë.
- **Vlerësimi i shkakut:** Pasi të vlerësohet shkakun, mund të vendoset nëse dëmtimi është një pasojë direkte e ekspozimit ndaj zhurmës, dhe çfarë masash të tjera janë të nevojshme për të parandaluar përkeqësimin e situatës.

Masat që Merren nga Punëdhënësi

Nëse dëmtimi i dëgjimit është i lidhur me ekspozimin ndaj zhurmës, punëdhënësi ka disa hapa që duhet të ndjekë:

- **Informimi i të punësuarit:** Nëpërmjet mjekut të punës, punëdhënësi duhet të **informoj punëmarrësin** mbi rezultatet e mbikëqyrjes shëndetësore dhe ndikimin e mundshëm të dëmtimit të dëgjimit që ka ndodhur si pasojë e ekspozimit ndaj zhurmës.
- **Rishikimi i vlerësimit të riskut:** Punëdhënësi duhet të **rishikoj vlerësimin e riskut** për të siguruar që masa të tjera janë marrë për të zvogëluar ekspozimin ndaj zhurmës dhe për të mbrojtur të punësuarit nga dëmtimet e mëtejshme.
- **Përditësimi i masave mbrojtëse:** Nëse është e nevojshme, punëdhënësi duhet të **rishikojë masat mbrojtëse** që janë marrë për të ulur ekspozimin ndaj zhurmës dhe të siguroj përdorimin e pajisjeve mbrojtëse të dëgjimit.
- **Caktimi i punës alternative:** Punëdhënësi mund të **konsideroj mundësinë e caktimit të punësuarit në një vend pune tjetër** ku nuk ka rrezik nga ekspozimi ndaj zhurmës, nëse dëmtimi është i përhershëm.

Sigurimi i Mbikëqyrjes Shëndetësore të Vazhdimësi

- **Mbikëqyrja e vazhdueshme:** Nëse i punësuar ka pasur dëmtim të dëgjimit si rezultat i ekspozimit ndaj zhurmës, punëdhënësi është i detyruar të siguroj **mbikëqyrje të vazhdueshme shëndetësore** për të monitoruar gjendjen e tij dhe për të parandaluar përkeqësimin.
- **Ekzaminimi i shëndetit të të punësuarëve të tjerë:** Gjithashtu, duhet të **ofrohet një ekzaminim shëndetësor për çdo të punësuar tjetër** që ka qenë i ekspozuar në mënyrë të ngjashme ndaj zhurmës, për të identifikuar nëse ata mund të kenë pësuar dëmtime të ngjashme.

Dokumentimi dhe Raportimi

- **Mbajtja e regjistrave:** Punëdhënësi duhet të mbaj regjistra të detajuar për **testet audiometrike, rezultatet e mbikëqyrjes shëndetësore dhe masat e marra**. Ky dokumentacion është i rëndësishëm për të pasur një histori të plotë të shëndetit të punësuarëve dhe për të siguruar transparencë në rast të inspektimeve ose hetimeve.
- **Raportimi i rastit:** Nëse një i punësuar është diagnostikuar me dëmtim të dëgjimit që është i lidhur me punën, duhet të **raportohe** si një incident që ka ndodhur në kuadër të kushteve të punës dhe si pasojë e ekspozimit ndaj zhurmës.

AUDITIMET

Punëdhënësi duhet të ketë auditime të brendshme/vetë-inspektime sipas listës së sugjeruar në Shtojcë. Kjo do t'u mundësoj atyre që të menaxhojnë në mënyrë efektive sigurinë dhe shëndetin dhe gjithashtu t'i përgatisë ata për çdo auditim të jashtëm siç janë Rregullatori (Inspektorati i Punës) dhe Certifikimi, nëse ka të tilla.

VËREJTJET PËRFUNDIMTARE

Mbani mend: Ndjekja e udhëzimeve të mësipërme do të zvogëloj rreziqet nga zhurma në vendin e punës.

SHTOJCA 1: SHEMBUJ TË FAKTORËVE TË RREZIKUT PËR PUNËN ME ZHURMË

Si pjesë e procesit të vlerësimit të riskut për punën me zhurmë, do të jetë e nevojshme të identifikohen faktorët e rrezikut që janë të rëndësishëm për një detyrë të veçantë. Kjo listë kontrolli është një rikujtim (aide-memoire) i dobishëm për të identifikuar faktorët e rrezikut si pjesë e procesit të vlerësimit të riskut. Informacioni i mbledhur më pas mund të përdoret për të identifikuar se çfarë përmirësimesh mund të vendosen për të mënjanuar ose zvogëluar zhurmën në vendin e punës

FAKTORËT E RREZIKUT	PO	JO	KOMENT
A zbatohen rregullat e përcaktuara të sigurisë dhe shëndetit në punë në lidhje me vlerat kufitare të zhurmës?			
A ka të punësuar të mitur (nën 18 vjeç) të ekspozuar ndaj zhurmës që tejkalon kufijtë ligjor?			
A i tejkalon mjedisi i punës kërkesat ligjore të sigurisë dhe shëndetit në punë në lidhje me zhurmën për gratë shtatzëna?			
A është siguruar vlerësim i përshtatshëm i riskut në lidhje me zhurmën në të cilin janë parashikuar masat që duhet të merren			

A ruhen në formë të përshtatshme të dhënat nga vlerësimi i riskut dhe/ose matja e nivelit të ekspozimit ndaj zhurmës?			
A kryhen rregullisht matjet dhe vlerësimi i riskut në vendin e punës lidhur me ekspozimin ndaj zhurmës sipas rregullave të përcaktuara?			
A janë përfshirë vendet e punës nga rreziqet e zhurmës në dokumentin e vlerësimit të riskut?			
A janë ndërmarrë masat konform vlerësimit të riskut?			
A ekziston plan tjetër për masat plotësuese?			
A janë vendosur shenjat përkatëse?			
A është siguruar që në ambientet e çlodhjes për punëmarrësit, ekspozimi ndaj zhurmës të jetë i reduktuar në një nivel në përputhje me qëllimin dhe kushtet e përdorimit të tyre?			
A është ndërmarrë diçka për ekspozimet e rritura të vlerave kufitare?			
A përdoren mbrojtje të përshtatshme personale të dëgjimit?			
A është siguruar që mbrojtja e dëgjimit që përdoret nga të punësuarit është e përshtatshme, sipas rregullores (MPMS) Nr.02/2016 - për kërkesat minimale të sigurisë dhe shëndetit për përdorimin e pajisjeve personale mbrojtëse në vendin e punës			
A janë pajisjet personale të mbrojtjes së dëgjimit në përputhje me standardet aktuale evropiane apo ndërkombëtare?			
A u është dhënë të gjithë të punësuarave të ekspozuar ndaj nivelit të lartë të zhurmës informacion, udhëzime dhe trajnime të përshtatshme dhe të mjaftueshme për mënyrën sesi të mbrojnë shëndetin e tyre?			
A konsultohen me përfaqësuesit e punëmarrësve për vlerësimin e riskut dhe masat e marra, për të eliminuar apo reduktuar ekspozimin ndaj zhurmës?			
A janë siguruar kontrolla të rregullta të dëgjimit për të gjithë punësuarit e ekspozuar ndaj nivelit të lartë të zhurmës?			

A regjistrohen dhe përditësohen të dhënat e mbikëqyrjes shëndetësore për çdo të punësuar, në përputhje me legjislacionin përkatës për mbikëqyrjen shëndetësore?			
---	--	--	--